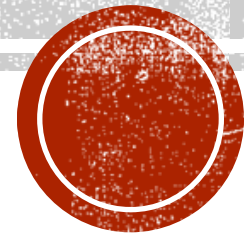

***KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
GYVENTOJŲ
PAGRINDINĖS MIRTINGUMO PRIEŽASTYS
IR JĮ ĮTAKOJANTYS VEIKSNIAI***

Vilija Tamašauskienė, savivaldybės gydytoja

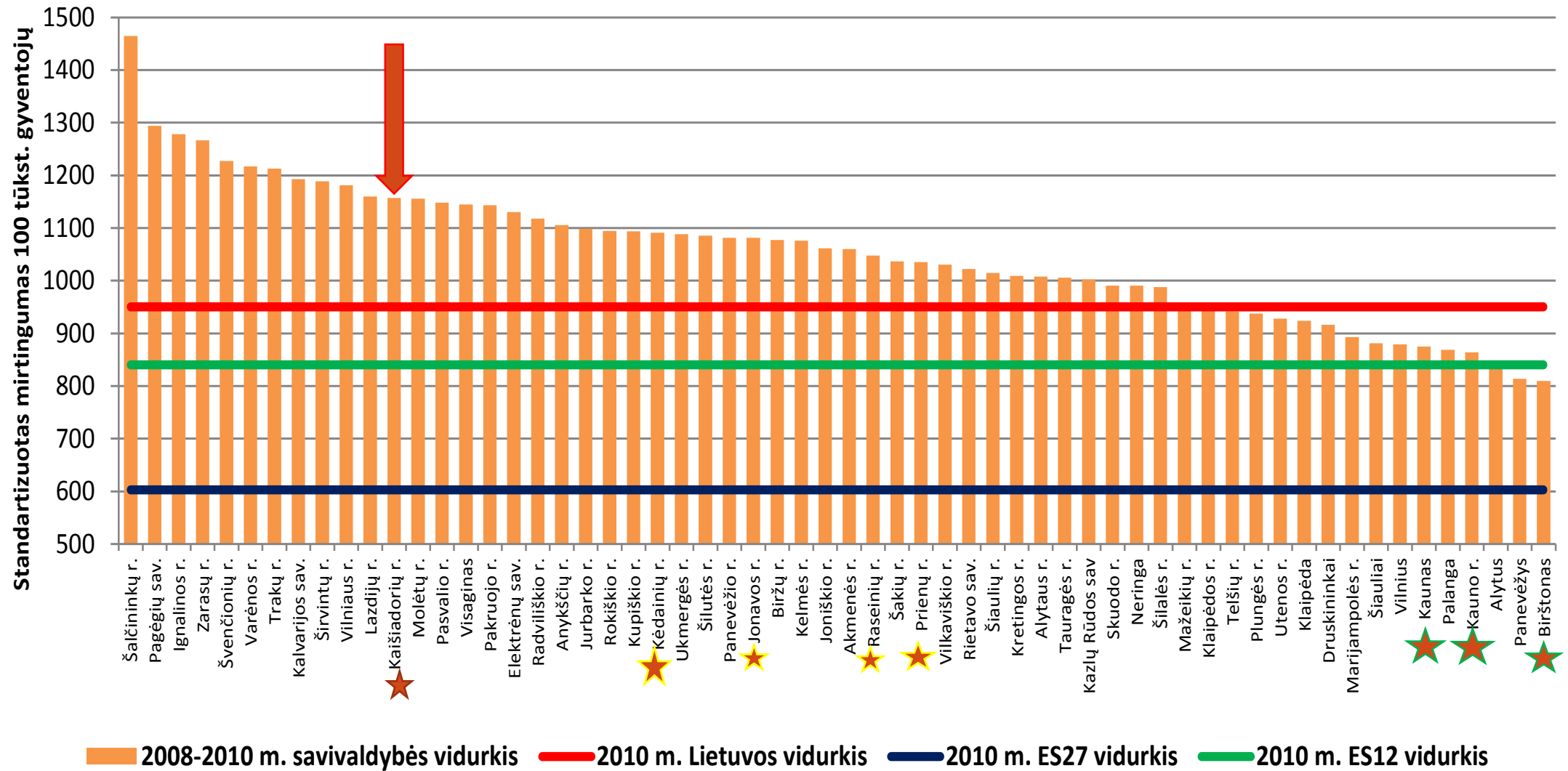
Kaišiadorys, 2015-09-09

Konferencija „Sveikatos netolygumų mažinimas
KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE“

STANDARTIZUOTAS MIRTINGUMAS LIETUVOJE

Standartizuotas mirtingumas 100 tūkst. gyventojų

GYVENTOJŲ MIRTINGUMO NUO PAGRINDINIŲ PRIEŽASČIŲ PALYGINIMAS SU LIETUVOS RODIKLIAIS /100 000 GYV.

Rodiklis	Atvejų skaičius Kaišiador ių r. sav.	Kaišiador ių r. sav. reikšmė	Lietuvos rodiklis	Mažiausia rodiklio reikšmė	Didžiausia rodiklio reikšmė	Santykis savivaldybė/ Lietuva
Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	322	542,0	442,4	343,5	623,4	1,2
<i>Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyventojų</i>	82	129,5	107,9	55,6	216,7	1,2
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00- C97) 100 000 gyventojų	90	191,9	178,5	136,8	310,5	1,1
<i>Standartizuotas mirtingumo nuo skrandžio vėžio rodiklis (C33-C34) 100 000 gyventojų</i>	14	43,6	23,8	8,6	49,6	1,8

GYVENTOJŲ MIRTINGUMO NUO PAGRINDINIŲ PRIEŽASČIŲ PALYGINIMAS SU LIETUVOS RODIKLIAIS /100 000 GYV.

Rodiklis	Atvejų skaičius Kaišiadorių r. sav.	Kaišiadorių r. sav. reikšmė	Lietuvos rodiklis	Mažiausia rodiklio reikšmė	Didžiausia rodiklio reikšmė	Santykis savivaldybė/ Lietuva
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01–Y98) 100 000 gyventojų	45	120,5	108,2	67,1	231,8	1,1
<i>Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyventojų</i>	5	15,3	10,7	0	36,6	1,4
<i>Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių (V00-V99) rodiklis 100 000 gyventojų</i>	5	14,1	9,9	0	31,7	1,4
<i>Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų</i>	3	9,2	4,3	0	15,8	2,1
<i>Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių 100 000 gyventojų</i>	19	57,6	36,4	15,8	123,9	1,6

SVARBIAUSI VEIKSNIAI

- Lietuva išsiskiria didžiausiais socialiniais netolygumais Europos regione;

- PSO 2013 m. ataskaita

„Socialinių veiksnių, lemiančių sveikatos netolygumus Europos regione apžvalga“

prof. M. Marmotas

SOCIALINIS EKONOMINIS VEIKSNYS

Žemesnio socialinio ekonominio statuso žmonės:

- miršta jaunesniame amžiuje;
- turi daugiau sveikatos problemų;
- savo sveikatą vertina prasčiau;
- daugiau asmenų turi negalią.

PSO ekspertai:

„Socialiniai netolygumai žudo žmones“

SVARBIAUSI VEIKSNIAI 2

- Lietuva pirmauja pagal alkoholio suvartojimą ir su tuo tiesiogiai susijusių mirčių nuo išorinių priežasčių skaičių.....

PSO 2013 m. ataskaita „Socialinių veiksnių, lemiančių sveikatos netolygumus Europos regione apžvalga“

prof. M. Marmotas

ALKOHOLIO ĮTAKA SVEIKATAI

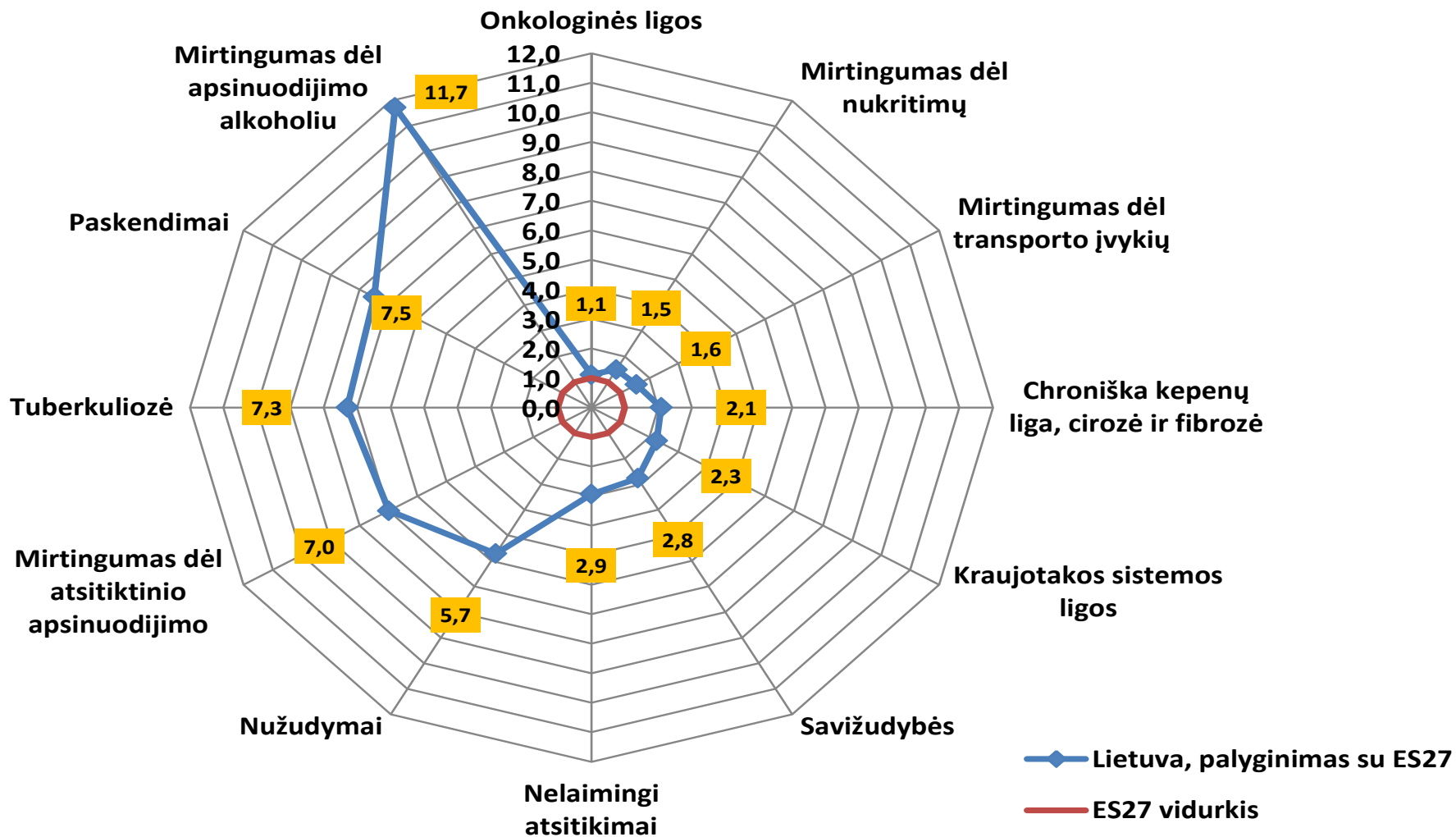
HEALTH A GLANCE: EUROPE 2014 REPORT

- Sąlygoja 7,6 proc. vyrų ir
- 4,0 proc. moterų mirčių;
- Daugiausiai suvartojama Lietuvoje
- 12,7 litro/capita

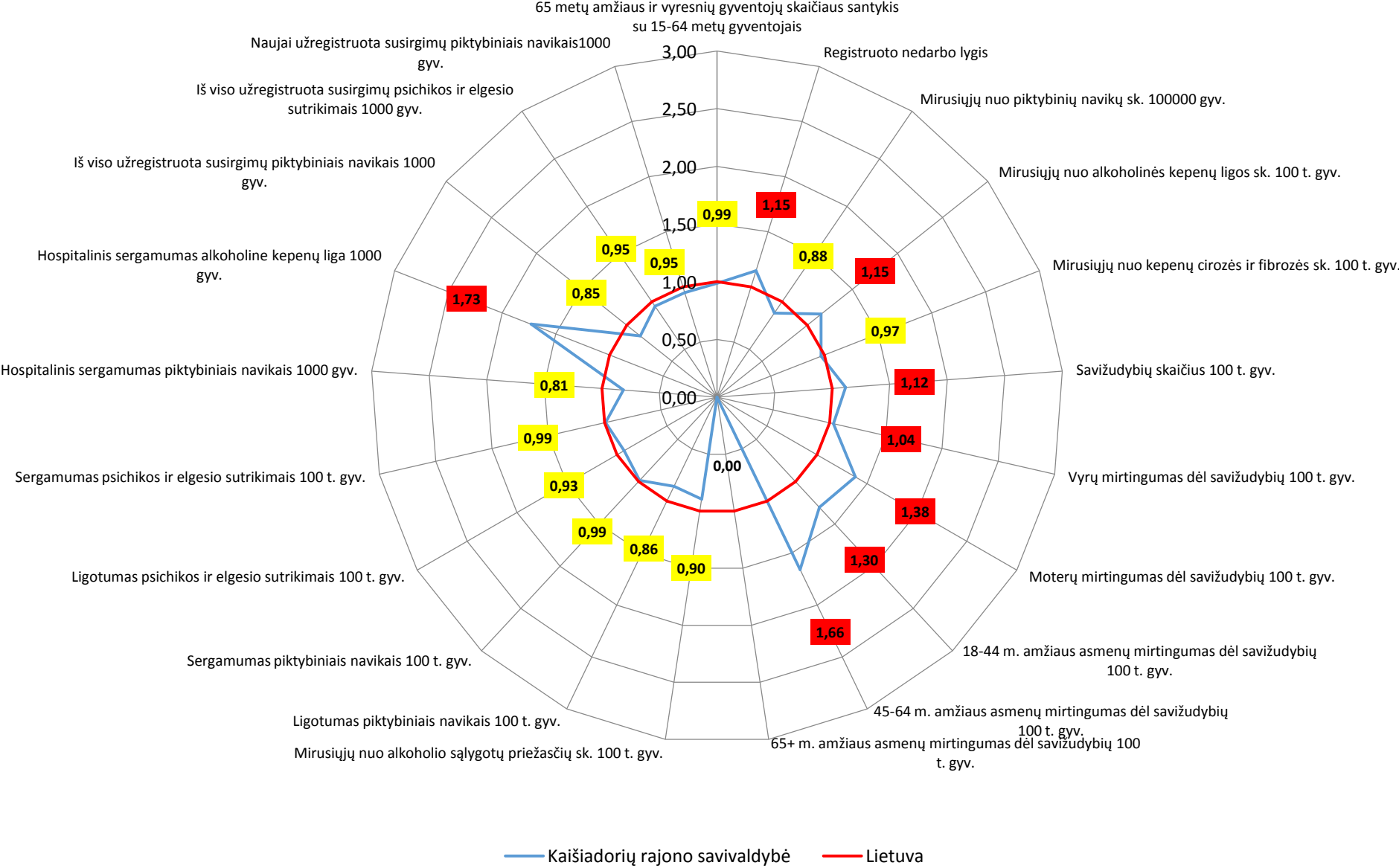

LIETUVOS MIRTINGUMO RODIKLIŲ PALYGINIMAS SU ATITINKAMAIS ES27 RODIKLIAIS KARTAIS 2010 M.

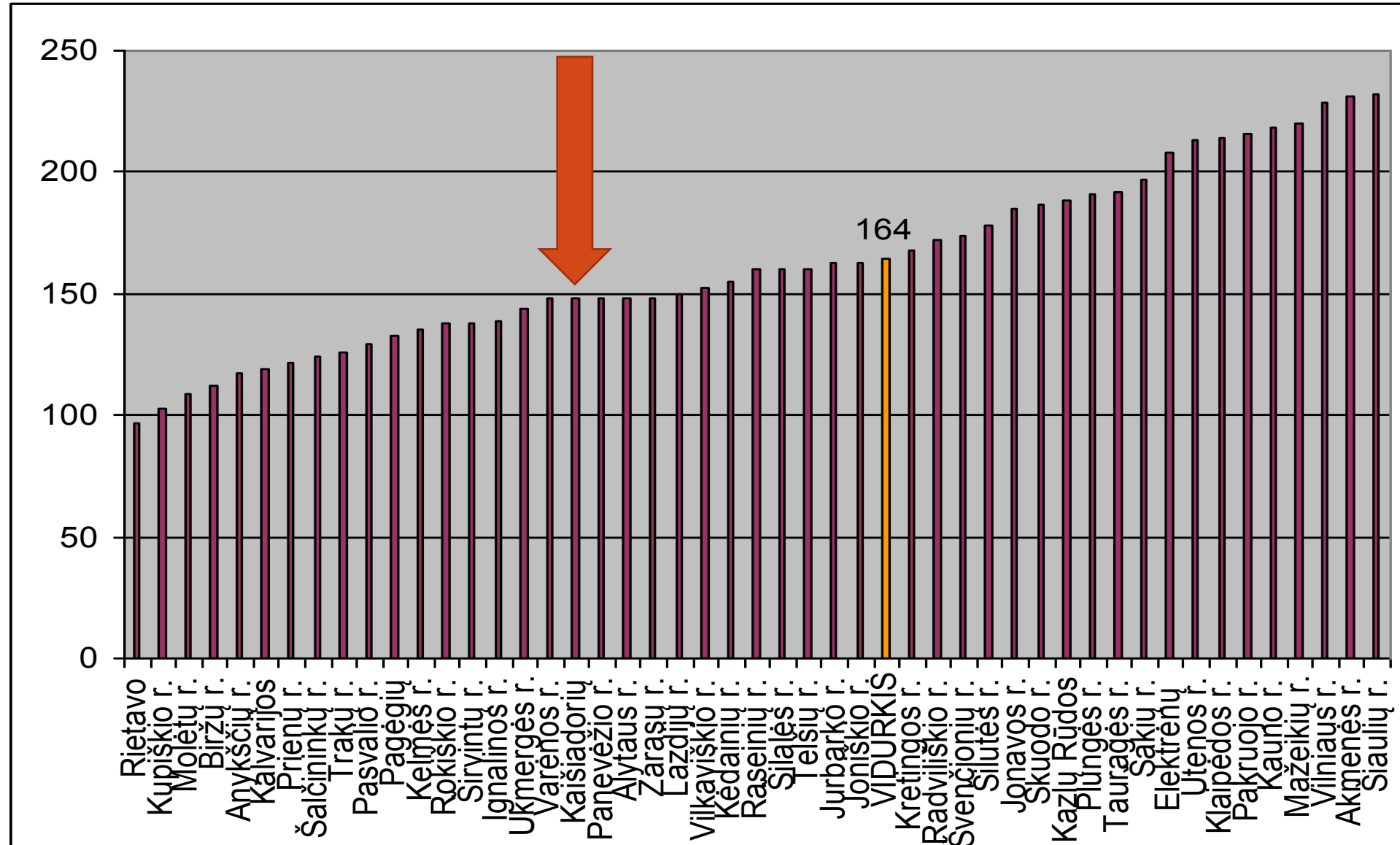
Mirtingumo rodiklių palyginimas su ES27 šalimis, 2010 m.

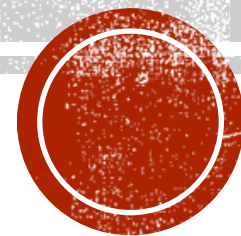
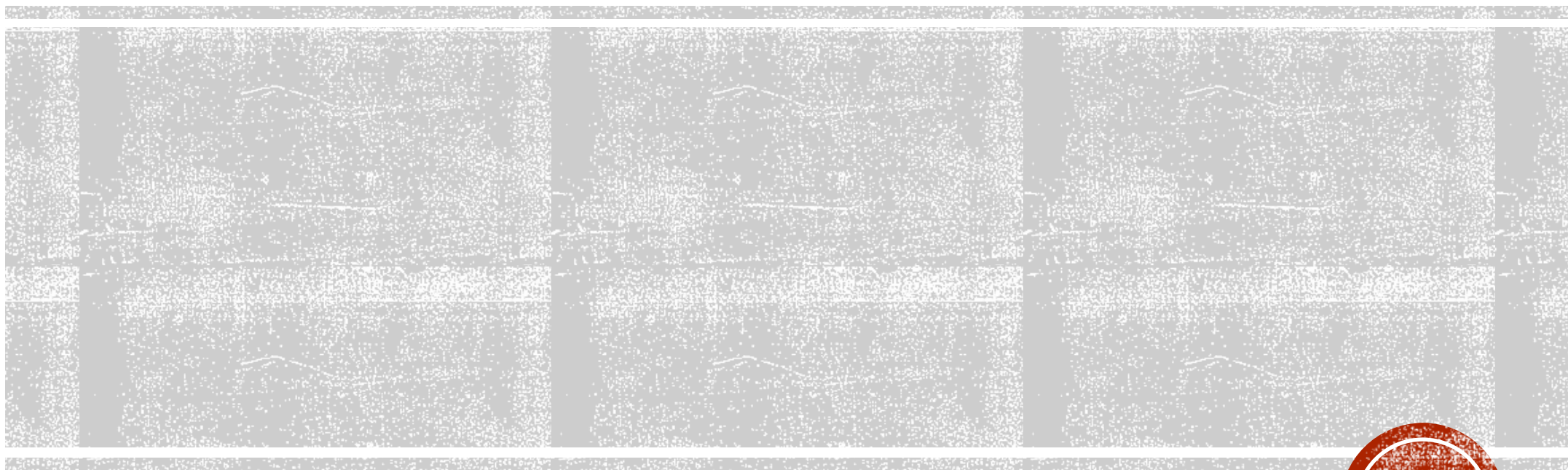

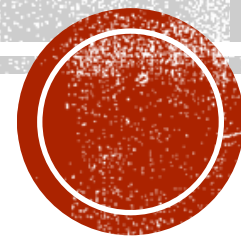
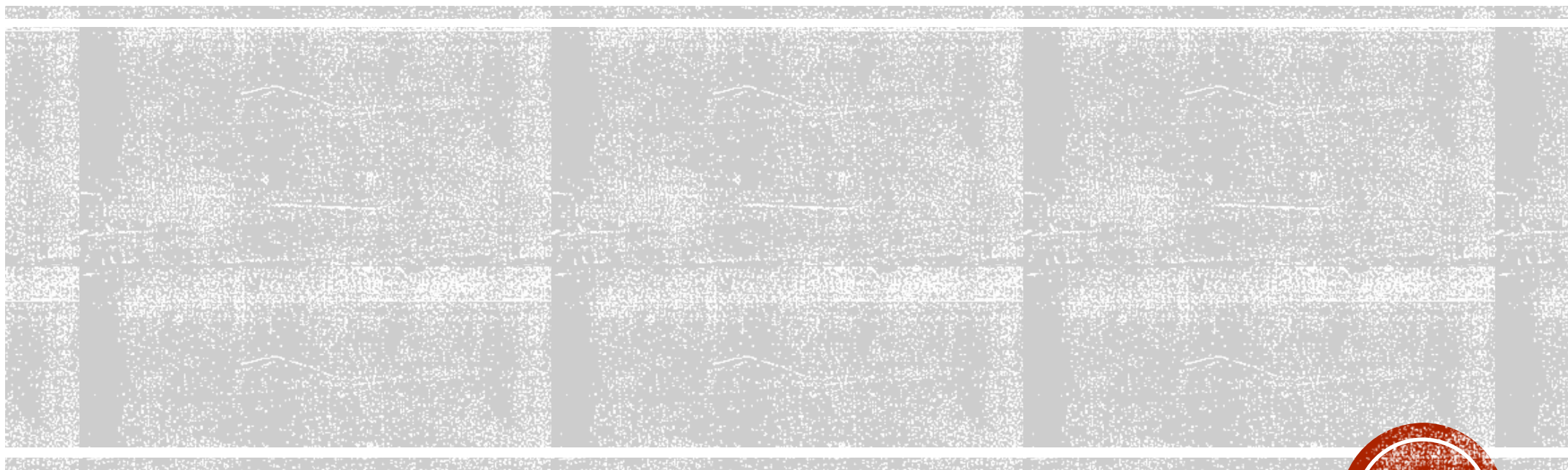
KAIŠIADORIŲ R. SAV. MIRTINGUMO RODIKLIŲ PALYGINIMAS SU LIETUVOS RODIKLIAIS KARTAIS 2013 M.

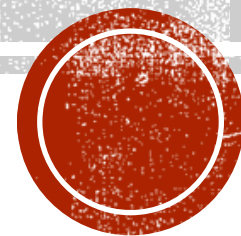
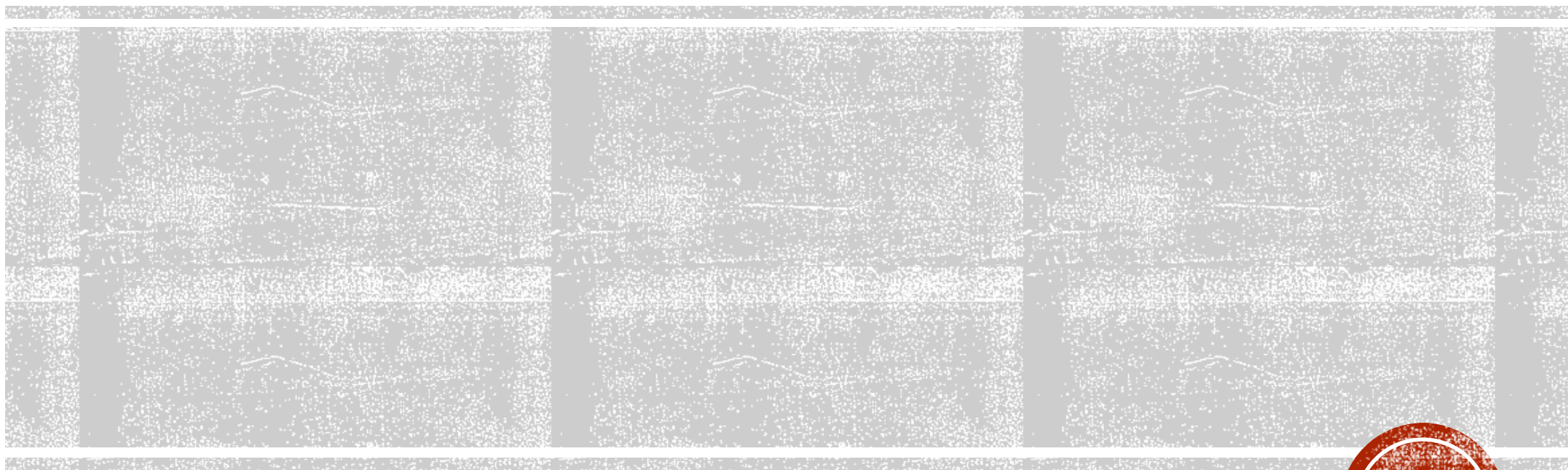

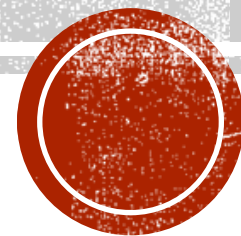
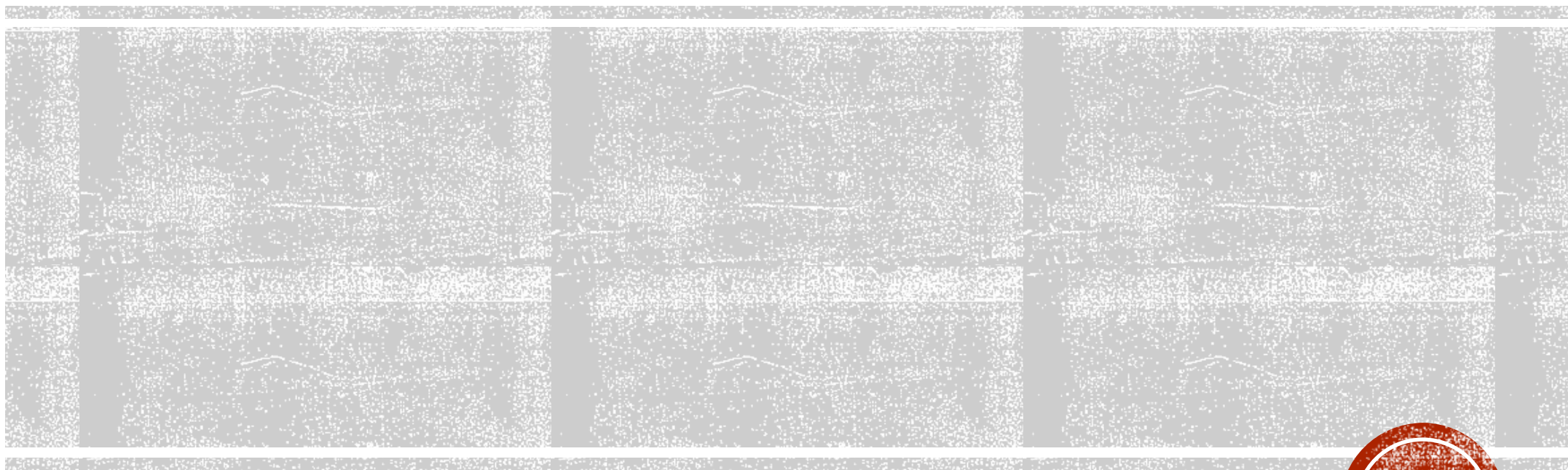
1 LICENCIJAI VERSTIS MAŽMENINE PREKYBA ALKOHOLINIAIS GĖRIMAIS TENKANTIS GYVENTOJŲ SKAIČIUS RAJONUOSE 2014-07-01

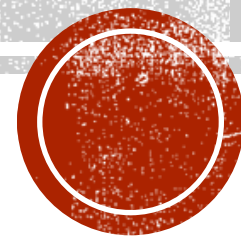
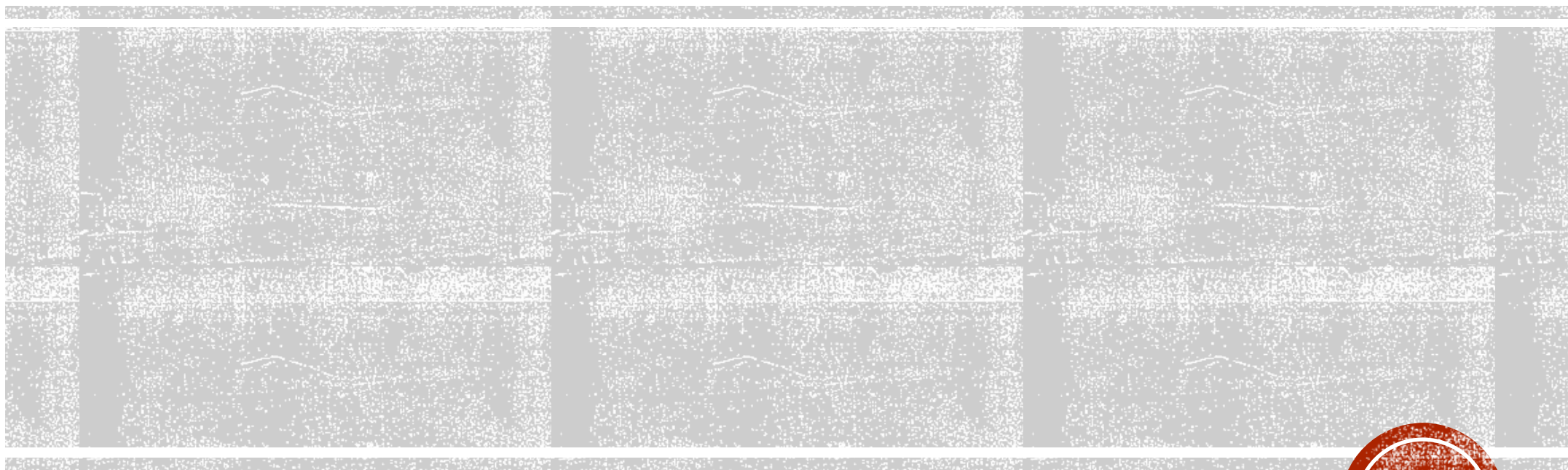

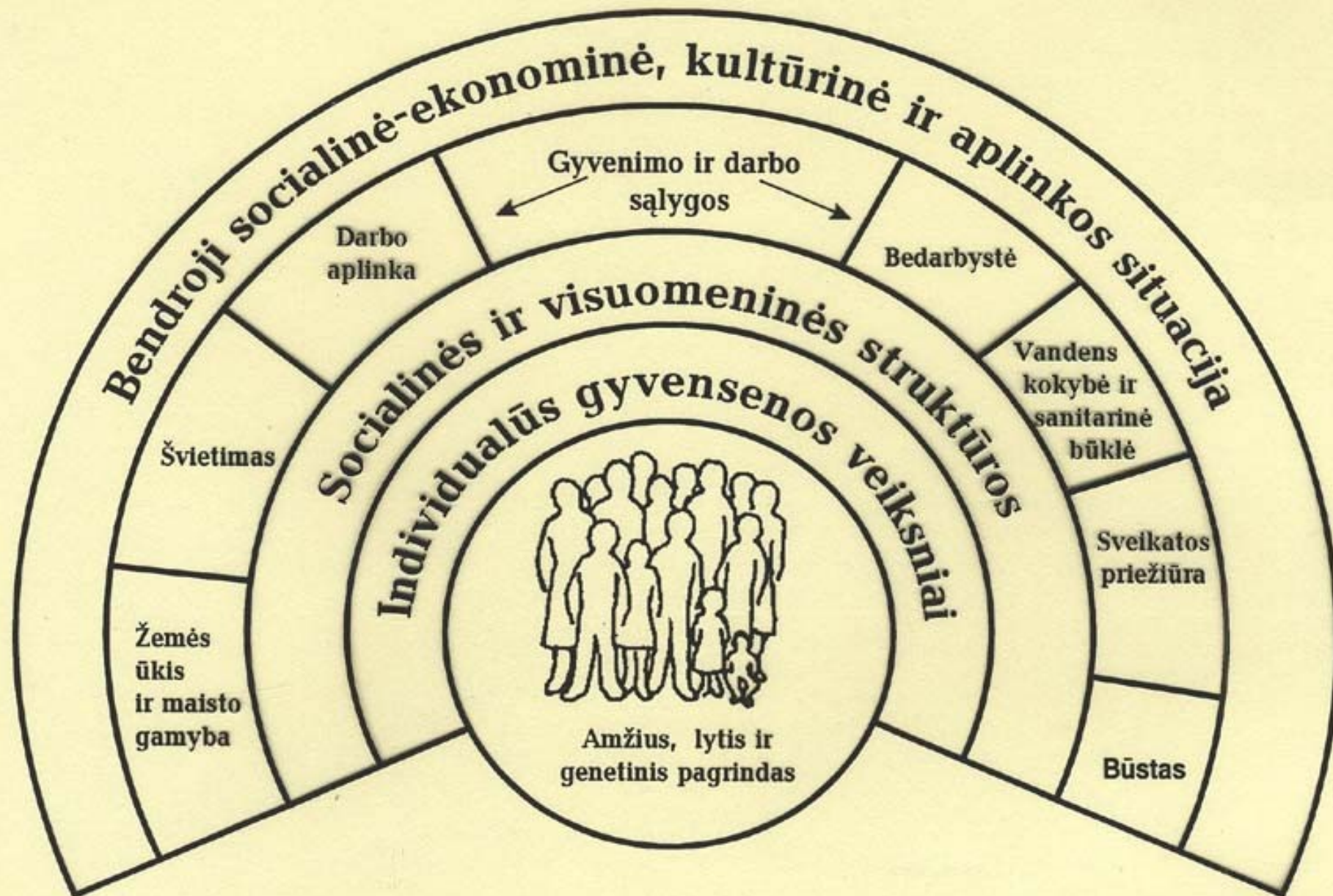
KĄ GALI
PADARYTI
SAVIVALDYBĖ?

VIETOS SAVIVALDOS SĄVOKA

- „Vietos savivalda reiškia, kad vietinės valdžios organai įstatymų nustatytoje ribose turi teisę ir gebėjimą tvarkyti ir valdyti pagrindinę viešųjų reikalų dalį, už tai prisiimdamos pilną atsakomybę ir vadovaudamosi vietos gyventojų interesais. ”
- *Europos vietos savivaldos chartija, 3 str.*

G. Dahlgren, M. Whitehead, 1997

SOCIALINĖS EKONOMINĖS SITUACIJOS KEITIMAS

- Demografinių rodiklių gerinimas;
- Investicijų pritraukimas, smulkaus ir vidutinio verslo globojimas ir bedarbystės mažinimas;
- Socialinė politika savivaldybėje;
- Dėmesys švietimui ir kultūrai;
- Alkoholio ir tabako kontrolės politika savivaldybėje;
- Bendruomenės sveikatos raštingumo ugdymas ir aktyvinimas.....

NESVEIKATOS SEKTORIŲ ĮTRAUKIMAS

- Žemės ūkio sektorius (stambus intensyvios gamybos ūkis, žemvaldys- samdiniai, prioritetas grūdinės kultūros, daržininkystė neskatinama...);
- Urbanistikos sektorius (teritorijų planavimas pagal žemės savininko pageidavimus ir normatyvų-reglamentų vykdymo problemos, mobilaus miesto idėjos nepalaikymas, projektai nevertinami per poveikį sveikatai....);
- Švietimo sektorius (orientuotas į moksleivio egzaminų rezultatą, jaunuolio parengimas gyvenimui nėra prioritetas, sveikatos raštingumo ugdymas atiduotas į visuomenės sveikatos biuro atsakomybę...);
- Socialinės paramos sektorius (lankomosios socialinės priežiūros paslaugos centralizuotos soc. paslaugų centruose ir dalinai atskirtos nuo seniūnijų, neintegruotos su ambulatorinės slaugos paslaugomis, socialinės paramos strategija pernelyg silpnai susieta su veltėdžiavimo mažinimu...);
- Ekonomikos sektorius (alkoholio prekybos licencijų išdavimas, ...).

SIŪLOMA STRATEGIJA

- **„SVEIKATA – VISOSE POLITIKOSE“** principo įgyvendinimas visuose lygiuose (valstybės, regiono, savivaldybės, jos padalinio, bendruomenės);
- Visų lygių strateginių dokumentų, kuriuose sveikatos netolygumų mažinimas svarbiausias prioritetas, suharmonizavimas (Nacionalinė pažangos strategija, Lietuvos sveikatos programa 2025, Regiono plėtros ir savivaldybių strateginiai planai);
- Visuose lygiuose priemonių planų, jų vykdytojų funkcijų ir gebėjimų, vykdymo finansavimo, stebėsenos, koordinavimo ir kontrolės užtikrinimas;

DĚKOJU UŽ DĚMESÍ

